

Ramowy Program Kształcenia Opiekuna Przyrody PTTK (12 godzin)

I. Ochrona przyrody i środowiska (wykłady 3 godziny)

1. Co to jest ochrona przyrodniczego środowiska człowieka, ochrona przyrody i jej zasobów. (Krótki zarys historyczny).
2. Program kształtowania i ochrony środowiska w Polsce. Organizacja i zakres działania administracji państwowej w zakresie ochrony przyrody.
3. Rola PTTK w ochronie przyrody i środowiska naturalnego.

II. Formy ochrony przyrody w Polsce (wykłady 3 godziny)

1. Pomniki przyrody, rodzaje rezerwatów, parki narodowe. Przepisy obowiązujące w rezerwach przyrody i parkach narodowych ze szczególnym uwzględnieniem mchu turystycznego i jego organizacji na tych terenach.
2. Obszary (strefy) krajobrazu chronionego, parki krajobrazowe, stanowiska dokumentacyjne, użytki ekologiczne i zespoły przyrodniczo-krajobrazowe. Punkty styczne ochrony przyrody i zabytków (np. parki podworskie, zabytkowe cmentarze).
3. Ochrona gatunkowa (ściśła i częściowa) roślin. Ochrona lasów, zadrzewień i zieleni miejskiej.
4. Ochrona zwierząt - gatunkowa oraz humanitarna. Prawo łowieckie - zarys (zakazane sposoby polowania). Regulamin wędkarski (zarys; zakazane sposoby połowu ryb). Ochrona zwierzyny łownej i ryb.
5. Odpowiedzialność za wykroczenia
6. Zasady i przepisy poruszania się po lesie, nad wodą, w górach, na wybrzeży morskim.

III. Charakterystyka środowiska przyrodniczego (wykłady 3 godziny)

1. Biocenozy nizinne - las mieszany, łąkowy, grąd, ols, bór mieszany, bór sosnowy suchy, świeży i bagienny, torfowiska, bagna, wydmy - z podaniem charakterystycznych, pospolitych oraz chronionych gatunków roślin i zwierząt.
2. Biocenozy górskie - piętra reglowe, kosodrzewiny, hale, tumie - z podaniem charakterystycznych dla danej krainy gatunków roślin i zwierząt.
3. Biocenozy wodne - jeziora (typy), rzeki, potoki - z podaniem charakterystycznych, pospolitych oraz chronionych gatunków roślin i zwierząt

IV. Opiekun Przyrody PTTK (wykłady 2 godziny)

1. Podejmowanie funkcji zbiorowo i indywidualnie, tryb zgłaszania, zakres działania.
2. Indywidualny opiekun przyrody PTTK - przedmiot ochrony: pomnik przyrody, pomnik krajobrazu, rezerwat, fragment cennych krajobrazowo zadrzewień. lasu, szlak turystyczny lub jego odcinek. Łączenie funkcji opiekuna przyrody i społecznego opiekuna zabytków (parki podworskie).
3. Zbiorowy opiekun przyrody - ogniwo PTTK, a także grupa rejonowa SOP przedmiot ochrony: rezerwat, park krajobrazowy, pomnik krajobrazu, określony obszar lasu, akwen, park miejski, teren masowego wypoczynku i turystyki.

V. Wycieczka metodyczna

Uczenie przyrodoznawstwa, znajomości flory i fauny, zwłaszcza gatunków chronionych. Pożądane zorganizowanie wycieczki na tereny urozmaiconego gatunkowo lasu, wzdłuż brzegów jeziora itp., umożliwiające zaznajomienie się uczestników kursu z różnymi biocenozami oraz pogłębienie wiedzy o obiektach chronionych.